

Correctievoorschrift VSBO PKL

2018

tijdvak 1
woensdag 23 mei
07.30 - 10.00 uur

Economie

Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het bijgeleverde programma Wolf.

Zend de gegevens uiterlijk donderdag 31 mei 2018 elektronisch naar het ETE.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-v.s.b.o. d.d. 23-06-2008 (PB. 2008, no. 54). Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

- 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel van het examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wél mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden door het ETE.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit centraal schriftelijk examen Economie PKL eerste tijdvak 2018 kunnen maximaal 53 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit 38 vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Consumptie

1 B

2 maximumscore 1

Twee van de volgende antwoorden samen voor 1 punt:

- bouwen van huizen
- zorgen voor medisch personeel
- helpen schoonmaken
- wegen bouwen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

3 maximumscore 1

$100 / 22 \times f\ 275.000,- = f\ 1.250.000,-$

4 maximumscore 2

Maatregel	Ja	Nee
Het geven van subsidie op de milieuvriendelijke productie.	X	
De BTW op de milieu-vriendelijke producten verlagen.	X	
De boeren meer belasting laten betalen voor hun biologische productie.		X

3 goed 2

1 of 2 goed 1

5 maximumscore 2

$f\ 35,45 \times 1000 \times 1,02$ 1

$= f\ 36.159,-$ 1

Hier dient met een eventuele fout doorgerekend te worden.

Internationale ontwikkelingen

6 C

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord:

De werkgelegenheid zal stijgen*, mensen krijgen meer koopkracht* en gaan meer besteden*.

alle drie * correct uitgelegd

2

als er een uitleg van een * ontbreekt, maar de uitleg wel duidelijk is

1

8 maximumscore 2

Factoren	wel toename	geen toename
Wisselkoers van de dollar stijgt.		X
Goede kwaliteit van Amerikaanse spijkerbroeken.	X	
Hoge productiekosten van spijkerbroeken in het land waarnaar geëxporteerd wordt.	X	

3 goed

2

1 of 2 goed

1

9 maximumscore 2

Kenmerken van een ontwikkelingsland zijn onder andere een

hoge bevolkingsgroei

1

en een **ongelijke** inkomensverdeling.

1

Geld en banken

10 maximumscore 1

Een van de volgende antwoorden:

- het draagt bij aan de veiligheid

- contant geld moet vervoerd worden, dit brengt kosten met zich mee

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

$$f\ 54,22 - f\ 65,61 / f\ 65,61$$

$$\times 100\% = 17,4\% \text{ gedaald}$$

1

1

12 C

13 maximumscore 1

de koopkracht van de consument neemt af.

Nederland en het buitenland

14 maximumscore 1

$$137 / 244 \times 100\% = 56,1\%$$

15 maximumscore 1

Een van de volgende antwoorden:

- importverbod
- hoge invoerrechten heffen
- contingentering/ invoerbeperking

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

16 C

17 B

Nibud

18 B

19 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

Als de tiener later volwassen wordt kan hij door gebrek aan kennis zijn geldzaken niet goed regelen en in financiële problemen komen omdat hij niet van jongs af aan heeft geleerd om zijn uitgaven op de inkomsten af te stemmen.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

20 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 1

$$€25 \times 12 = €300 / 52 = €5.77$$

22 maximumscore 2

Twee van de volgende antwoorden voor elk 1 punt:

- sparen voor grote uitgaven
- sparen voor onverwachte uitgaven
- sparen voor de rente
- sparen voor de toekomst

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Buitenland

23 C

24 maximumscore 1

$$35 \text{ miljard} \times 1,34 = 46,9 \text{ miljard dollars}$$

25 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord:

Weinig vraag naar goederen en diensten vanuit het buitenland. De lokale bedrijven produceren minder. Arbeidsplaatsen worden overbodig met als gevolg dat de werkgelegenheid daalt.

3 deelantwoorden in de uitleg

2

1 of 2 deelantwoorden in de uitleg

1

26 maximumscore 3

Door de hogere lonen in de productiesector zullen de loonkosten stijgen.

1

Hierdoor zullen de prijzen van de goederen toenemen

1

met als gevolg dat de internationale concurrentiepositie van Pana zal verslechteren.

1

Auto kopen of leasen?

27 B

28 D

29 maximumscore 3

huurprijs	$f\ 219,- \times 12 = f\ 2.628,-$
brandstof	$f\ 110,- \times 12 = f\ 1.320,-$
administratiekosten	$f\ 219,- \times 12 \times 5\% = f\ 131,40$
totaal	$f\ 4.079,40$

Per fout 1 punt aftrekken. Hier dient met een eventuele fout doorgerekend te worden.

30 maximumscore 1

Een van de volgende antwoorden:

- de auto wordt geen eigendom
- hoge leasekosten

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

31 maximumscore 1

$$f\ 17.692,20 - f\ 15.000,- = f\ 2.692,20,-$$

32 maximumscore 1

$$\text{Afschrijvingskosten: } .. f\ 15.000,- - f\ 4.500,- / 5 = f\ 2.100,-.$$

1

Kindermarketing

33 A**34 maximumscore 1**

Een voorbeeld van een juist antwoord:

Kinderen kopen ongezonde producten met als gevolg veel gezondheidsproblemen zoals overgewicht bij kinderen.

35 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

36 maximumscore 2

Twee van de volgende antwoorden voor elk 1 punt:

- prijzen
- prijzen van soortgelijke goederen
- aantal kopers
- de behoefte
- leeftijd
- omgeving

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

37 maximumscore 2

$$(f_{24} + f_{56}) / (f_{24} + f_{56} + f_{136} + f_{38}) \times 100 = 31,5 \%$$

Per fout 1 punt aftrekken. Hier dient met een eventuele fout doorgerekend te worden.

38 maximumscore 2

$$0,14 \times f_{254,-} = f_{35,56}$$

1

$$\times 12 = f_{426,72}$$

1